SVOBODA | СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY | УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
Україну!

VOL. XCVIII. No. 80. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 30, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го КВІТНЯ 1991 Ч. 80. РІК XCVIII.

„СПІР У ПЕРЕМИШЛІ ЖЕВРІЄ ДОСІ"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (В. Б.). — Під таким заголовком щоденник „Польскі Дзєнник" з 10-го квітня помістив нотатку про спір, який ведеться довкола інгресу (права вступу) ординарія Української Католицької Церкви Владики Івана Мартинюка до колишньої греко-католицької катедри в Перемишлі, яка тепер у посідані Кармелітів Босих.

В Перемишлі постав Громадський комітет оборони польського костьола Кармелітів, який протестує проти рішення костельних властей щодо тимчасового користування катедрою українським Владикою. Цей комітет зорганізував пікетування осідку єпископа, вислав лист до Папи, до примаса й до папського нунція в Польщі з домаганням відкликати рішення.

Одночасно група перемиських римо-католиків опублікувала заяву, в якій стверджує, що діяльність згаданого комітету не висловлює поглядів вірних римо-католицького костьола, ані поляків-мешканців Перемишля, але репрезентує невеличку групу людей, які хочуть зробити політичний капітал шляхом релігійних чварів.

В числі згаданої газети з 16-го квітня вміщена нотатка, що ординарій відродженої після 45 років Української візантійської (греко-католицької) дієцезії, отримав в суботу, 13-го квітня, інгрес до римо-католицької катедри в Перемишлі. В торжестві взяли участь: примас Польщі Кардинал Юзеф Глемп, папський нунцій у Польщі Юзеф Ковальчик, польські єпископи та українські владики з Польщі, Канади й України.

Група мужчин із Громадянського комітету оборони польського костьола Кармелітів, які окупували закристію святиню, унеможливили владиці І. Мартинюкові вступ до греко-католицької катедри.

Напередодні торжества ще не було відомо, де ця церемонія відбудеться. Єпископ Ігнаци Токарський виявив гостинність і інтронізація відбулася в катедрі латинського обряду. Багато українців на вістку, що ця подія не відбудеться в їхній катедрі розійшлися додому. Інша група огірчених українців теж збойкотувала інгрес з окликами: „Єпископи нас зрадили! Комуністи забрали нам усе, а тепер ніхто не хоче повернути нам загарбаного". Не взяли теж участи в торжестві оо. Кармеліти, хоч їх запрошено.

У проводі Кардинал Глемп підкреслив, що в цілому світі проходить течія вирівняння різниць поміж народами та пригадав зусилля Римо-та Греко-Католицьких Церков сприяти замиренню поляків та українців.

Владика І. Мартинюк сказав, що прийшов на те, щоб збудувати поміст любови поміж обома католицькими віруваннями і додав: „Відкидаю боротьбу поміж християнами, бо вона противиться Євангелію".

Владика І. Мартинюк походить із Перемиської дієцезії. Батько його згинув в таборі полонених, а мама, рискуючи життям, рятувала жидів під час німецької окупації.

В УКРАЇНІ УХВАЛЕНО ЗАКОН ПРО СВОБОДУ СОВІСТИ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 23-го квітня, сесія Верховної Ради України знову розглядала питання шахтарських страйків, а також про студентські вимоги і повторний арешт Степана Хмари.

Перший заступник голови ВР Іван Плющ запропонував внести ці питання в розділ „різне", а основну роботу організувати згідно з графіком. Відтак депутати розпочали розгляд у другому питанні проєкту Закону УССР — про свободу совісти та релігійні організації. Від комісії з питань культури та духовного відродження доповідав голова підкомісії депутат Зіновій Дума. Дискусія відносно окремих положень законопроєкту була гострою. Більшість депутатів, які внесли після першого читання свої пропозиції наполягали на обов'язковому голосуванні і, хоча частіше проходила редакція статтей, викладених комісією, ані принципові доповнення були схвалені. Тривалу полеміку викликала, зокрема, ст.6, в якій ішлося про надання приміщень для опанування релігійними знаннями, а також статті про вирішення питань володіння та використання культових будівель і майна, про виключне право релігійних організацій на випуск службової літератури і виробництво предметів релігійного призначення та ряд інших. До перерви закон не було прийнято.

З інформацією від парляментської комісії, якій доручено вести переговори з представниками молодіжних об'єднань, виступив депутат Анатолій Матвієнко, який повідомив про заходи, які були вжиті керівними органами республіки щодо реалізації минулорічної постанови ВР, прийнятої на вимоги студентів-учасників голодування. Депутат Матвієнко закликав депутатів підтримати дії ВР, які спрямовані на пошук взаєморозуміння і продовження діялогу з молоддю, щоби уникнути страйків та інших акцій протесту. Йшлося в інформації і про нові політичні вимоги студентства: підтримка страйкуючих шахтарів, звільнення депутата Степана Хмари та соціальна проблематика у зв'язку з підвищенням цін. Запропоновано Президії ВР проаналізувати стан виконання постанови від 17-го жовтня 1990 року у зв'язку з голодуванням студентів і розглянути це питання в травні на пленарному засіданні.

На вечірньому засіданні депутати завершили розгляд проєкту закону УССР про свободу совісти та релігійні організації і прийняли цей документ в цілому. Прийнято постанову про порядок введення закону в дію. Далі було заслухано доповідь про проєкт закону республіки про джерела фінансування шляхового господарства УССР, з якою від уряду виступив Борисовський. Від комісії з питань будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства доповів її голова Валерій Череп. Наприкінці вечірнього засідання депутати заслухали також інформацію заступника голови Ради Міністрів Віктора Гладуша про результати переговорів парляментської комісії з представниками шахтарських страйкомів.

ФІЛЬМ „ЧОРНА ДОЛИНА"

Ню Йорк. — Тут в п'ятницю, 3-го травня в залі Будинку НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями, відбудеться показ фільму „Чорна долина". Початок о год. 7-ій вечора.

В південному Іраку встановлені спостережні пости ООН

Південний Ірак. — У середу, 24-го квітня, в південному Іраку був встановлений спостережний пост миротворчих сил Організації Об'єднаних Націй, які покликані ґарантувати безпеку іракських втікачів, які знайшли притулок на територіях, контрольованих союзниками антиіракської коаліції. Полковник американської армії Бил Неш, чий підрозділ базується в цьому районі, заявив, що американці будуть продовжувати охороняти безпеку втікачів.

Четверо спостерігачів Організації Об'єднаних Націй першими прибули в населений пункт Сафван, який знаходиться в демілітаризованій зоні, що охоплює 10 кілометрів іракської території і п'ять кувайтської. Загальна довжина зони — 190 кілометрів.

Вслід за постом у Сафвані ще один появився у портовому місті Ум-Касре.

Генерал-майор миротворчих сил ООН австрієць Ґюнтер Ґрейндль повідомляє з Ум-Касра, що іракська влада не робить перешкод спостерігачам і надає їм необхідну допомогу. Ґ. Ґрейндль підкреслив, що американські військові частини залишаться в демілітаризованій зоні до того часу, поки сюди не прибуде заплянована кількість вояків і старшин миротворчих сил ООН — 1,440 військовослужбовців з 30 країн світу. В демілітаризовану зону вони зможуть прибути протягом двох тижнів.

Покищо не вияснено, хто візьме на себе турботу про 40,000 іракських втікачів, які перебувають тепер у демілітаризованій зоні і не хочуть повернутися на колишні місця проживання, де їх чекає розправа саддамівських військ.

Багато біженців сумніваються, що миротворчі сили ООН зможуть захистити їх.

СВЯЧЕНЕ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство повідомляє, що традиційне Свячене відбудеться в неділю, 5-го травня, о год. 2-ій по полудні у залі Українського Народного Дому, 142 Друга авеню в Ню Йорку. Вступ — 10 дол. В справі зголошення слід телефонувати на число (212) 673-0457.

Міністер закордонних справ СССР відвідає Ізраїль

Москва. — Міністер закордонних справ СССР Алєксандер Безсмертних заявив, що у травні він відвідає Ізраїль, і висловив оптимізм з приводу відновлення совєтсько-ізраїльських дипломатичних відносин, зірваних 24 роки тому.

„Наші відносини з Ізраїлем поширюються, і якщо ця тенденція збережеться, то я не бачу труднощів для встановлення повних дипломатичних відносин", — сказав А. Безсмертних журналістам перед зустріччю з державним секретарем Джеймсом Бейкером у Кисловодську.

Пресове аґентство АП підкреслює, що відновлення дипломатичних відносин між СССР і Ізраїлем — одна з умов, що їх Бейкер поставив Москві, яка хоче стати співорганізатором міжнародної конференції у справі вреґулювання проблем на Близькому Сході.

Кілька тижнів тому Ізраїль відкрив генеральне консульство у Москві. Новий генеральний консул Ар'є Левін заявив тоді, що відновлення повних дипломатичних відносин — справа недалекого майбутнього.

У четвер А. Безсмертних сказав журнаістам, що полетить в Ізраїль незалежно від того, як закінчаться переговори з Бейкером, під час яких він зобов'язався підтримати зусилля З'єднаних Стейтів щодо встановлення миру на Близькому Сході.

Совєтський Союз зірвав дипломатичні відносини з Ізраїлем після Шестиденної війни з арабами у 1967 році. Від того часу ні один міністер закордонних справ СССР не був в Ізраїлі.

Пресовий секретар ізраїльського міністра закордонних справ Барух Бінах так прокоментував повідомлення про майбутню візиту Безсмертних: „Ми готові вітати його в будь-який час".

В. БУКОВСЬКИЙ ТАКОЖ ВИМАГАЄ РЕЗИҐНАЦІЇ М. ҐОРБАЧОВА

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві Френсис Клайнс інформує в числі з 28-го квітня про його зустріч з правозахисником, колишнім довголітнім в'язнем совєтських ҐУЛаґів, Владіміром Буковським, який після 15-річної розлуки з батьківщиною і перебування на вигнанні, відвідав Совєтський Союз і висловив свої спостереження і догану теперішнім кремлівським керівникам, які довели СССР до крайности.

„Все перебуває в стані абсолютної деґрадації, з турботою заявив В. Буковський Ф. Клайнсові, дослівно все: будинки, які вже давно потребують направи, природа — затроєна чорнобильською катастрофою та індустріяльними відпадками, люди, розгублені і не знають де шукати порятунку. Я ще пам'ятаю Москву коли торгували усі магазини, а не тільки частинка з них. Країна вмирає, занепадає, це таке наявне, що кожний може побачити".

На думку В. Буковського все ним побачене абсолютно виправдує страйки робітників, які домагаються не тільки підвишки платень і підвищення життєвого рівня, але зміни цілої системи, знаючи, що при теперішній системі не буде корисних, позитивних змін на краще. Він, Буковський, солідаризується з вимогами страйкуючих робітників, зокрема вуглекопів, включно до вимог резиґнації з посту президента Міхаїла Ґорбачова, який, мовляв, зробив все, що було в його силах, а докінчити мустить хтось інший, який не так тісно пов'язаний з Комуністичною партією, існуючою партократією і створеною ними обома системою.

В. Буковський відбув в совєтських концтаборах 12 років, „але я винен їм ще шість років", маючи на увазі невідбутий ним вирок. Не зважаючи на довгу відсутність, він не заходів залишатися в СССР довго. За тиждень часу він вспів зустрінутись з представниками опозиції, включно з Борісом Єльциним, хоч згідно з останніми інформаціями, він вже до опозиції не належить.

Розмовляючи з кореспондентами, В. Буковський наводив приклади, як Польща, Чехо-Словаччина, Болгарія, Мадярщина та інші обрялись від комунізму, похвалив їхніх керівників, які шукають підтримки на Заході і беруть взірець перебудови своєї економіки від Европейської економічної спільноти. „Вони позбавились комунізму і комуністичної збанкрутованої економічної системи. А чому ми не можемо піти тим самим шляхом? Країна повинна, як говорив колись Троцький, зупинити всяшку працю і заявити: геть з комунізмом!" На думку Буковського генеральний страйк робітників — одинокий спосіб відсунути комуністів від влади.

На запитання кореспондентів чи він особисто братиме участь у процесі демократизації СССР, В. Буковський відповів: „поки ця країна жила ілюзіями, мені не було чого тут сидіти. Тепер, коли народи протверезіли то і я повинен дати свій вклад у процес перетворення".

У Ню Йорку вшанують ред. І. Кедрина

Ню Йорк. Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці запрошує на ювілейний вечір з нагоди 95-ліття дійсного члена НТШ Івана Кедрина-Рудницького, який відбудеться в суботу, 4-го травня в Домі НТШ 63 Четверта авеню між 9-ою і 10-ою вулицями в Ню Йорку.

Слово про Ювілята вигосить проф. Леонід Рудницький, голова НТШ, і д-р Ярослав Падох. Ювілят доповідатиме на тему: „Неписані закони історії". Після доповіді — кава і солодке. Початок о год. 5-ій по полудні.

ДОПОВІДЬ У ФІЛІЇ УКУ В ЧИКАҐО

Чикаґо (Н. Н.). — Доктор історичних наук Володимир Євтух, який очолює відділ етнополітики і прогнозування Центру Національних Відносин при АН України, виступить в четвер, 9-го травня, з доповіддю у місцевій Філії Українського Католицького Університету.

Доповідь на тему „Етнополітична ситуація в Україні: дійсність і перспективи" буде прочитана в конференційній залі Культурного Осередку свв. Володимира й Ольги. Початок о год. 7-ій вечора. Вступ — 5 дол.

Відкрилася перша українська гімназія

Луганське. — Як повідомляє кореспондент газети „Радянська Україна", здійснився задум прихильників відродження державної мови.

У найстаршому районі обласного центру, Кам'янобрідському, відкрилася перша українська гімназія. Її хресними батьками стали Луганський Державний Педагогічний Інститут ім. Т. Шевченка, відділення Дитячого Фонду, промислові підприємства і спортові організації міста.

Перші гімназисти, а це покищо учні восьмих-десятих кляс, вивчатимуть українську мову і літературу, хореграфію, образотворче мистецтво, музику, а також історію України, логіку, психологію і латину.

Викладають у гімназії переважно спеціялісти педагогічного інституту. Має вона 200 учнів.

В. ЧОРНОВІЛ ТА А. ПАШКО ВИСТУПЛЯТЬ В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Приятелі Руху Північного Ню Джерзі, Координаціний Комітет Допомоги Україні (ЗСА) та відділ УККА та УАКРади в Нюарку запрошують на зустріч з депутатом Вячеславом Чорноволом, який вигосить доповідь на тему „Україна: сучасне та майбутнє". У програмі візьме участь поетеса Атена Пашко. Зустріч відбудеться в п'ятницю, 3-го травня, о год. 7:30 вечора в залі школи св. Івана Хрестителя в Нюарку.

Ансамбль „Лаври" приїде до Америки

Піщани, Вінницька область (Л. Пастушенко). — Композитор, музик, художник — таке рідкісне поєднання талантів випало на долю Федора Умановського. В республіці найбільше його знають, як автора пісень і керівника вокально-інструментального ансамблю „Лаври", що був лавреатом міських та обласних фестивалів і конкурсів.

Докотилася слава про цей колектив і до ЗСА. На запрошення української діяспори до Америки подоляни повезуть не тільки невмирущі народні пісні, а і твори свого керівника, в тому числі і живописні полотна.

Закінчилася конференція на тему нової конституції України

Київ (УНІАР). — Тут 18-го—20-го квітня відбулася конференція, присвячена розглядові концепції нової конституції України, у якій взяли участь народні депутати України, народні депутати СССР, представники уряду України, Росії, Казахстану, Узбекістану, Білорусії, науковці-соціологи, економісти, правники. Розглянено проблеми суспільного устрою державного суверенітету, конституційного ґарантування прав людини і принципи розподілу влади. Обговорено різні проєкти та варіянти концепцій конституції, в тому числі і той, який представила Компартія.

Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук зауважив, що від часу прийняття декляраціі про державний суверенітет України, в республіці помітно зросло нове мислення і новий напрямок у духовій сфері. Республіка прямує у бік своєї державности і, не зважаючи на політичні перешкоди та економічні складності, буде продовжувати цей шлях. Учасниками обговорювалося питання і майбутньої назви української держави. Було кілька пропозицій: Україна; Республіка Україна, Українська Республіка; Українська Демократична Республіка; Українська Радянська Республіка. Говорили також про доцільність двоплатної структури парляменту, про введення президентури і спосіб обрання, а також про запровадження громадянства республіки.

Перший секретар ЦК КПУ Станіслав Гуренко намагався оборонити здобутки Жовтневої революції, протестував проти деідеологізації та проти змін в конституції.

Про Митрополита Іларіона написав проф. д-р М. Лабунька

Рим. — Виданням Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи, том 80-ий, появилася тут минулого року монографія проф. д-ра Мирослава Лабуньки п. з. „Митрополит Іларіон і його писання".

У першій частині цієї монографії читаємо про Митрополита Іларіона і його писання (Видання і український переклад). Автор зазначує, що святкування Ювілею Тисячоліття Хрищення Руси України є доброю нагодою пригадати собі про княжу добу". Це особливо добра нагода, — пише д-р М. Лабунька, — познайомитись із письмовими пам'ятками тієї доби, що є унікальними свідками духового, суспільного і політичного життя народу, і які промовляють до нас безпосередньо через і понад віки мовою свого часу. Серед тих літературних пам'яток особливе місце займає творчість Митрополита Іларіона, сучасника князя Ярослава Мудрого".

В другій частині цієї монографії є переклад із творчости Митрополита Іларіона, а в — третій є фотокопія творів Митрополита Іларіона із кодексу C — 591.

Цю монографію можна замовляти у: „St Sophia" Religions Association of Ukrainian Cotholics 7911 Whikwood Road, Philadelphia, Pa. 19117.

УКРАЇНСЬКА РАДІОПЕРЕДАЧА В ЕСТОНІЇ

Київ. — Як повідомляє газета „Молодь України", в естонському радіоетері з'явилася програма „Червона калина" — година інформації про Україну, народної і сучасної музики, огляду преси та розповіді про культурно-просвітницьку діяльність українців у Естонії.

У СВІТІ

ГОЛОВНИЙ НІМЕЦЬКИЙ економіст і члени ради директорів найбільшого німецького банку „Дойче Банк", Норберт Вальтер заявив, що Польща, Чехо-Словаччина і Мадярщина зможуть незабаром стати повноправними членами Европейської спільноти. Це станеться завдяки тому, що усі три названі країни динамічно міняють свої економічні структури і чітко орієнтуються на західні взірці. Оцінюючи стан економіки інших східньоевропейських країн, включно із Совєтським Союзом, Вальтер висловив думку, що там може наступити економічна і до певної міри політична катастрофа, якщо СССР не стане федерацією політично незалежних держав з чітко випрацьованою економічною структурою і валютною системою. На його думку Захід може допомагати СССР тільки в тому випадку, як буде мати ґарантію на демократичні переміни.

ВИСТУПАЮЧИ В ЛОНДОНІ на пресконференції, президент Польщі Лєх Валенса закликав західні країни створити на европейському континенті економічну систему „рівних можливостей" і, не задумуючись довго, інвестувати частину своїх капіталів в економіку східньоевропейських країн, які вступили на шлях демократії. Европа тепер значно поширила свої кордони на схід, — заявив Л. Валенса під оплески присутніх. „Ми довго чекали на цю хвилину, щоб Східня Европа стала частиною Західньої, але наші сили, наші економічні ресурси вичерпались і тут ви повинні прийти нам з допомогою", сказав президент Польщі, який був гостем королеви Великобританії Єлисавети II, зустрічався з прем'єр-міністром Джаном Мейджором, колишнім прем'єром Марґарет Тачер та багатьма іншими політичними діячами тієї країни.

ЗАХІДНІ ПРЕСОВІ аґентства і кореспонденти інформують з Вільнюса, що совєтські військові частини, які підлягають міністерстві внутрішніх справ (чорноберетники), продовжують конфіскувати, або тимчасово захоплюють будинки, які є власністю республіканського уряду. Минулого тижня вони перебрали контролю надількома об'єктами, в тому числі шкільними будинками, фабриками спортовими комплексами тощо. Представник прибалтійської воєнної округи заяив, відповідаючи на запит республіканського уряду, що переведена акція охорони урядових будинів у вісьмох литовських містах була виконана на наказ міністра оборони СССР маршала Дімітрія Язова з метою взяти під охорону власність СССР. **Президент Литви Витавтас Ляндсберґіс виступив з черговим протестом, але у принципі протести республіканських керівників Москва іґнорує.**

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ СЕНАТ схвалив запропонований Урядом 1.4 трильйоновий бюджет, відкидаючи всякі зусилля демократів, щоби перенести фонди призначені Пентаґонові на потреби програм охорони здоров'я, освіти та поліпшення доброту тих, що є на державній допомозі. Наступним кроком бюджетного процесу буде узгіднення з Палатою Репрезентантів. Їхнє спільне рішення не буде законом тільки напрямним для конґресової Бюджетової комісії, що буде працювати над подробицями бюджету впродовж наступних півроку.

ГРУПА ОФІЦІЙНИХ чинників Уряду порекомендувала президентові Джорджеві Бушеві щоби ЗСА офіційно затаврували Китай, Індію і Таїлянд за нехтування американських авторських прав і патентів. Таке потягнення зі сторони Уряду вимагало б від американського офіційного торговельного представника Карли Гіллс розпочати формальне слідство та переговори в цій справі з кожною країною. Це також уповноважнило б її збільшити оподаткування чи увести нові обмеження на імпортовані з цих країн товари, якщо до кінця року вони не зроблять заходів щоб цю ситуацію поправити.

ДЕПАРТАМЕНТ ТРАНСПОРТАЦІЇ у Вашінґтоні подав до відома, що нові повітряні шляхи до Англії признано летунським лініям „Амерікен" і „Делта". Обидві лінії будуть спрямовувати свої лети до Манчестеру в Англії, летовище котрого є третім з черги найбільшим в Англії. Летунська лінія „Амерікен" пропонуватиме свої послуги для пасажирів і вантажу між Ню Йорком і Манчестером, а „Делта" ці ж самі послуги пропонуватиме з Атланти. Даючи вияснення чому якраз цим двом летунським лініям дано право цих нових шляхів, речник Департаменту транспортації відповів, що у випадку „Амерікен" це уможливить здорову конкуренцію з летунською лінією „Брітіш ейрвейс" на ринку Ню Йорк-Манчестер. „Делту" вибрано тому, що ця лінія має змогу збільшити повітряну пасажирську та вантажну послуги до Англії з південного сходу, південного заходу і Каліфорнії.

У СЕРЕДУ, 24-ГО квітня Сенат відкинув пропозицію демократичного сенатора з Ню Йорку Даніела Мойнигена на зниження оподаткування соціяльного забезпечення. Це було великим розчаруванням для деяких демократів, які сподівалися використати це для політичних маневрів у зв'язку із наступними президентськими виборами. Передбачуване дуже близьке голосування ніколи не справдилось, але напередодні голосування спричинило багато клопоту Урядові президента Джорджа Буша, який у листі до сенаторів попереджував, що схвалення цієї пропозиції може „загрозити банкрутством цілої системи соціяльного забезпечення".

ДИРЕКТОР ФБІ ВІЛЛІЯМ Сешенс скликає на спеціяльне засідання головних аґентів із 56 бюр розкинених по цілій країні для обговорення справи дискримінації. Згідно з твердженнями офіційних чинників, цей збір є зумовлений зустріччю В. Сешенс із двома сотнями аґентів-негрів, які погрожують судовим процесом, обвинувачуючи ФБІ у дискримінації при вербуванні працівників і їх промоцій.

ГОЛОВНА КВАРТИРА фірми Віза інтернешенел з осідком у Сан Франсіско у середу, 24-го квітня, заявила, що її зріст у продажу кредитових карток зріс на 33 відсотки та суму 345.6 біл. дол., найвище досягнення в 1990 році. Президент компанії Чарлз Т. Расселл, даючи додаткові вияснення, сказав, що це є наслідком кількох факторів, найперше, що кількість торгівців, які приймають кредитові карти компанії „Віза", перейшло дев'ять мільйонів, а друге, що карти „Віза" стали дуже популярними в Европі, на Близькому Сході та в Африці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наркотики у школах

Проблема наркотиків не нова і не обмежується до північно-американського континенту. Вона стала міжнародною проблемою, коли в Колюмбії створилися цілі картелі, які втримували лябораторії для перетворювання зілля в наркотики і мали свої приватні армії і професійних вбивників. Так довго терроризували країну, поки тамошній уряд виповів їм війну і поки не вмішався у цю гру американський Уряд. Це, зрештою, стосувалося й деякі інші латино-американські країни, де селяни продукували зілля, яке перетворювано в лябораторіях на страхітливі роди наркотиків. Війна Америки проти Панами була тісно пов'язана з сумною ролею тамошнього диктатора генерала Норієґи, що став був посередником для експортерів наркотиків до Америки. Проблема наркотиків була вже однією з головних проблем у президентських виборах 1988 року. Дружина попереднього президента Рональда Реґена, Ненсі, популяризувала гасло „Скажи ні!" — продавцям наркотиків. Президент Буш призначив на першого керівника кампанії проти наркотиків колишнього секретаря освіти Вілліяма Беннета, який згодом зрікся свого становища. У Вашінґтоні існує „державна Служба крайової політики щодо контролі наркотиків'", директором якої є Роберт Мартінез. Частиною цієї „політики" є заведення нагляду над студентами американських високих шкіл, щоб вони не купували наркотиків, не вживали їх і не поширювали. Воно дещо помогло, дармащо не вдалося цілком очистити будинки й „кемпуси" університетів від різних родів наркотиків, почавши від „невинної" маріхуани та скінчивши на кокаїні, морфіні і „крекcах", дешевих, але найбільш небезпечних, бо штовхають до виконування нагальних дій, включно з безглуздими вбивствами.

В останньому тижні великого розголосу набрав скандал з одним членом факультету престижевого Стенфордського університету у Каліфорнії. Названий університет є одним із десяти американських високих шкіл, які становлять так звану Айві Ліґ. Стюарт Ріджес, науковий фахівець системи компютерів у Стенфордському університеті, написав різкого й подекуди навіть образливого листа вищеназваному директорові у Вашінґтоні з протестом проти стосування супроти студентів Стенфордського університету будь-якої контролі щодо посідання, користування і поширювання наркотиків. Ріджес погрожував у цьому листі, що він уживатиме усіх засобів. щоби „пошити в дурні" директора державної централі акції проти наркотиків. Директор Мартінез переслав цього листа президентові Стенфордського університету і цей припинив Ріджеса у навчанні студентів та розпочав слідство у цій справі. Слідство до нічого не доведе, бо Ріджес одверто признається, що він говорив студентам, що „для експерименту" сам користувався різними наркотиками і деякі з них хвалив. Він признався у пресовому інтерв'ю, що веде кампанію проти будь-якої державної контролі у високих школах, бо, мовляв виховавці високих шкіл є повнолітніми громадянами, яким вільно діяти, як їм подобається і нема закону, який забороняв би користуватися наркотиком, як немає закону що забороняв би пити алькоголь. Ріджес признає, що можна стосувати якусь контролю у народних і середніх школах, але „не можна втручатися до „приватних справ університетського студента". Для 32-річного Стюарта Ріджерса наркотик для студента — це його приватна справа. Клясичний приклад, як переплутується свободу із сваволею і як зловживається конституцією ґарантовані права громадянина для підривання право порядку.

„Ню Йорк Таймс" з 23-го квітня ц.р. присвячує цій справі обширну статтю із світлиною цього „свободолюбного" ученого. Він не виграє справи не тільки тому, що тут ідеться про виконування доручень з Вашінґтону, але й із двох практичної причини: коли б Стенфордський університет потурав наркоманії — втратив би понад мільйонову державну субвенцію. Оборонець конституційного права студентів ковтати чи впорскувати собі наркотики не здає собі справи, що кинув тінь на відоме в усьому науковому й шкільно-освітньому світі ім'я Стенфордського університету.

Володимир Левенець

НАЗИВАЮТЬ РУХІВЦІВ „ХАМЕЛЕОНАМИ"

Київська газета „Культура і Життя", орган міністерства культури УССР та українського комітету профспілки працівників культури, помістила у числі з 9-го лютого довшого листа І. Слюсаренка, лікаря з Дніпропетровська, під заголовком: „Не вір'ю хамелеонам".

Начитавшись каґебівської макулятури та дезінформаційних брехливих статтей в „Радянській Україні" та інших партійних виданнях про Народний Рух України та його керівників, автор листа пише, що НРУ, „змінив свою програму: тепер він вже не за перебудову, а за суверенну Україну. Керівництво Руху вважає, що треба оголосити Україну незалежною і ні в якому разі не підписувати Союзний договір. А я активістам Руху не вірю. Недавно у нас розповсюджували листівку рухівця Олега Витовича. То там були такі перли: 'Україна для українців', 'Ми мріємо про надукраїнську націю', 'Слава Степану Бандері', 'Боротьба буде кривавою', 'Перемога буде за нами'. Як це сприймати нормальній людині", — запитує газету І. Слюсаренко.

І відразу підозріння і донос до КГБ ось якої форми: „Цікаво було б знати, де беруть папір емісари із Західньої України, щоб друкувати портрети Степана Бандери, і на чиї гроші везуть це сміття в наші міста, бож в Україні паперу невистачає". Одним словом подивіться там хлопці із відомого відомоства, якому може й симпатизує І. Слюсаренко, за тими „західняками" звідки у них беруться гроші.

Щоб хтось не подумав, що він належить до зрусифікованих українців, Слюсаренко поспішився запевнити читача, що його донька знає українську мову най краще з усіх в клясі, бере участь в українських олімпіядах, у новорічному концерті деклямувала вірші в національному вбранні. „Але я не схвалюю те, що вимагають і роблять рухівці. За всіх не скажу, а от мої сусіди і співробітники не бачать ніякої різниці між Рухом і бандерівщиною. І я вважаю, що рухівці справжнісінькі хамелеони, які швидко міняють свої гасла і спекулюють на людському лихові. Вони закликають відокремитися від Союзу (тут закопана собака!), ламати ж, трощити віками будоване (вже навіть не десятиліттями, а віками) — великого розуму не треба. А зберегти і зміцнювати на краще те, що маємо, — на це їм духу бракує". Вкінці ще й дивується чому народний депутат України Філенко стверджує, що „наші письменники, в тому числі і члени Руху проти насильницької українізації" і запитує:„а відокремлення України — це хіба не насильницька акція"?

Таких й подібних статтей, листів до редакції „Радянської України", органу Комуністичної партії України, чимало. Все це побудоване на низькому рівні національної свідомости, зведеної у них до шараварів і „національного вбрання", але не дай Боже торкнутись справи розвалу комуно-московської імперії. Ні, це вже „насильницька акція", це „бандерівщина". Значить існує потреба більш інтенсивної праці в напрямі усвідомлення, бо почуття рабства зайшло у душу багатьох наших земляків глибоко-глибоко, як говорив безсмертний Т. Шевченко. Очевидно, на зумисні провокації каґебістів відповідати не треба, бо це люди з нелюдської породи, вони керуються тільки звірячим інстинктом, а не людським розумом. У щоденнику О. Довженка записано таке з розмови з одним енкаведистом і партизаном: „Він прийшов до мене і вихвалявся, як легко і приємно йому вбивати людину, коли вона ворог народу... Одного повісив униз головою і палив на повільному вогні і різав з нього шмаття м'яса... а він, гадюка, так і вмер кричучи: 'слався Україно'. От гадина. Скільки я їх перемучив"...

У висновку треба б сказати, що і лист І. Слюсаренка і записана у щоденнику О. Довженка розмова „комуніста-партизана" нічого нового в історії поневоленого народу та ще й того, який змагається за свою свободу й незалежність. У цьому процесі вставання свідомі українці і патріоти зустрічаються не тільки з безпосереднім ворогом-поневолювачем, але також зі своїми, за словами народу, виродками, дітьми однієї матері, які задля лакімства нещасного, як говорив колись Т. Шевченко, чи з приводу своєї рабської вдачі — вислуговуються ворогові, а своєю яничарською натурою дуже часто більше шко дять свому народові, як окупанти. Очевидно, що і у цьому випадку треба ділити їх на несвідомих, зрусифікованих і нешкідливих у принципі для національної боротьби за своє самобуття, і на тих, які свідомо займаються зрадницькою, або злочинною роботою, як оцей „партизан" із записника Довженка. Є ще й третя категорія осіб переважно з-поміж української слабкої характером української інтеліґенції, які, страху ради, здійснюють те, що їм підказують „верховні" зрадники чи „мирні сусіди" каґебісти, які працюють повною парою на Москву.

До таких слабких характером інтеліґентів, правдоподібно, належить автор листа І. Слюсаренко, який, знаючи дуже мало про основні ідеологічні заложення і принципи Руху, називає „рухівців" хамелеонами. Трудно, довголітнє поневолення російського, а в останніх 70-ох роках комуно-московського імперіялізму в Україні, який за Орвелом контролює навіть деякі людські душі, є однією з головних причин слабости національних рухів в республіках і сили комуністичного режиму. Але як кажуть послідовні борці в Україні, ситуація міняється з кожним днем в користь поневолених Москвою народів. Інакше й не може бути, бо часи тоталітарних імперій, часи панування одного народу над іншими, безповоротно минулися.

ЗДОРОВО ДУМАЮЧИ
Д-р Орест Гаврилюк

А тепер — про дифтерію

(Поради туристам)

У попередній статті ми вказали на відомості з України про збільшення захво рювань деякими інфекційними недугами й довше зупинилися над хворобою гепатиту. Сьогодні говоримо про дифтерію. Згідно з отриманими інформаціями, на день 17-го лютого 1991 року у Києві занотовано 29 випадків дифтерії, а дальших 24 пацієнти були в ній запідозрені. Два випадки скінчилися смертю.

Дифтерія — це бактерійна недуга, в першу чергу горла й носа. Часами бактерії дифтерії спричинюють інфекцію шкіри (зокрема в місцях, де вона вже була пошкоджена), інфекцію очей, або статевих органів. Найчастіше починається вона болем горла, з підвищенням температури і загальною слабістю. Лімфатичні залози в шиї побільшуються і ціла шия може теж сильно опухнути. Дихати стає важко. У горлі появляється плівка, яка покриває спершу мигдалики, а далі поширюється на все горло. Вона може нагло заткати дихальні проводи, спричинюючи смерть через удушення. Деякі породи дифтерійних бактерій продукують токсину, яка розходиться по всьому тілі й може спричинити розлади нервової системи (параліч, дефекти чуття) як також дефекти функції серця, що теж може привести до фатальних наслідків. Смертність на дифтерію виносить 5-10 відс. т.зн. що пересічно нараховують один смертний випадок на приблизно 15 захворювань.

Дифтерія появляється найбільше взимі, а це означає, що в час більшости організованих тур в Україну (літом) риск зараження диф терією повинен значно зменшитися. Дифтерія передається повітряно-крапельним шляхом, а також з продуктами виділення хворого, тобто: кашель, пчихання, прочищування носа, хустинки, які ужив хворий дифтерією тощо. Траплялися випадки поширення дифтерії у сирому молоці.

Перші познаки недуги наступають у двох до п'яти днів після зараження. Лікувати цю недугу треба протидифтерійною сироваткою.

Хворіють на дифтерію в першу чергу діти нижче 15 років, які не були щеплені, але навіть дорослі можуть заразитися, якщо не мають відпорности від попереднього щеплення. У країнах де переводять загальні щеплення, випадки дифтерії бувають дуже рідкісні. І так, у ЗСА протягом цілого 1990 року було всього чотири випадки дифтерії.

Існують дві вакцини проти дифтерії: а) Для дітей нижче сімох років — потрійна вакцина проти дифтерії, коклюшу і правця (тетанусу). У ЗСА першу дозу отримують новонароджені діти, коли мають шість тижнів; другу дозу — у 12 тижнів, третю — у 18 тижнів. Четверту, зміцнюючу, дозу отримують після одного року, а п'яту — коли починають ходити до школи. б) Вище сімох років життя уживають подвійну вакцину проти дифтерії й правця. Ті, що не були перед тим щеплені, отримують дві дози у відступі шістьох тиж нів, а третю, зміцнюючу дозу шість до дванадцять місяців пізніше. Потім слід приймати зміцнюючі дози щодесять років протягом цілого життя.

Як уже сказано, у ЗСА практикується загальне щеплення. Воно є передумовою прийняття до шкіл, включно з університетами. Тому можна сміло сказати, що майже всі ті, що ходили в будь-яку школу в Америці, були щеплені проти дифтерії. Вони потребують лише зміцнюючу дозу вакцини, якщо він їхнього щеплення проминуло 10 років. Те саме відноситься до всіх, що служили у війську (обов'язкове щеплення), а також до тих, які були щеплені у зв'язку зі своєю працею.

Отже, як, берегтися від зараження дифтерією?

1. Найважливіше тут щеплення. Слід подбати, щоб дістати зміцнюючу дозу вакцини, якщо від нашого щеплення проминуло 10 років. Якщо хтось ніколи не був щеплений треба якнайскоріше почати серію щеплень. Порадитися в особистого лікаря, або в місцевому уряді здоров'я.

2. Уникати близьких контактів з людьми, які мають симптоми перестуди та з речами, що можуть містити видалини таких хворих (їхні хустинки, подушки і т. п.).

3. Солідно мити руки водою з милом після таких контактів, яких не вдалося оминути.

4. Не пити сирого молока.

5. У випадку захворіння після контакту з хворим на дифтерію — негайно вдатися до лікаря.

Нам залишилося розглянути недугу шкарлятину, що й зробимо наступним разом.

В МАДЯРЩИНІ ПОЧАЛИ знімати пам'ятники „совєтським воякам-визволителям", які загинули на території тієї країни під час Другої світової війни. Знесення пам'ятників, які нагадують мадярам про довгу комуно-московську окупацію, схвалене урядом і повинно закінчитися до 30-го червня, тобто до дня, у якому розпочався вихід совєтських військ з країни. Коли рік тому до влади прийшли некомуністи, то в першу чергу були знесені пам'ятники Ленінові. Урядові чинники заявили, що коли під пам'ятниками будуть виявлені поховання вояків, то в такому випадку мусить відбутися церемонія перехования на одному з військових цвинтарів.

Микола Мушинка

РИНКОВА ЕКОНОМІКА Й УКРАЇНЦІ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ

Економічна ситуація у Чехо-Словаччині, зокрема застосування принципів ринкової економіки у сфері культури, приносить свої неґативні результати і в культурному житті русинів-українців.

Міністерство культури Словацької республіки, яке досі фінансувало майже всі видатки, пов'язані з розвитком культури національних меншостей, радикально скоротило бюджет Союзу русинів-українців Чехо-Словаччини: спочатку на половину, пізніше на дві третини. Першою жертвою цього радикального скорочення стала українська преса, видавана Союзом русинів-українців у Пряшеві. Журнали „Дукля" і „Дружно вперед", що без перерви виходили майже сорок років, уже припинили свій дальший вихід. Газета „Нове життя" виходить у зменшеному форматі, однак її дальше існування теж знаходиться під загрозою. На видавничу діяльність немає грошей. Число передплатників у зв'язку із загальною дорожнечею змен шилося, а Міністерство зв'язку УССР від нового року відмовилося купувати від роздрібного продажу в Україні навіть цю невеличку кількість преси чехо-словацьких українців, яку купувало у попередні роки, мовляв немає конвертабіль ної валюти для її купування.

Усі редактори та адміністративні працівники вищенаведених редакцій (15 чоловік) 1-го квітня отримали декрети про звільнення з роботи з двомісячним терміном, під час якого вони повинні знайти собі нову роботу (або стати безробітними).

Декрети про звільнення з роботи отримало і кільканадцять адміністративних працівників, що на прикінці 1990 року нараховувала 9.122 індивідуальних членів, згуртованих у 254-ох первісних організаціях — ніхто не знає.

Правдоподібно з дотеперішніх трьох друкованих органів СРУЧС виникне один, що під новою назвою буде виходити раз за два тижні. Та й він, покищо повністю фінансово не забезпечений. Очікується спеціяльна дотація на пресу від федерального уряду Чехо-Словаччини. Її висота теж, покищо, не встановлена. Дотепер вдалося роздобути кошти для видавання дитячого журналу „Веселка", який би мав виходити раз у місяць (замість два рази як досі). Редакції цих двох журналів мали би формуватися на конкурсному принципі.

Паралельно буде виходити й орган Русинської оброди — журнал „Русин", який згідно з рішенням недавньо го Світового конґресу русинів у Меджилабірцях, мав би стати спільним органом русинів Чехо-Словаччини, Закарпатської України та лемків в Польщі. І надалі (досі видано два номери) він буде виходити не українською, а „русинською" літературною мовою.

Під загрозою знаходяться і такі загальновідомі міроприйняття як Свято культури русинів-українців у Свиднику, Фестиваль драми і художнього слова у Меджилабірцях, фестиваль „Маковицька струна" у Бардієві, Фестиваль фолкльору русинів-українців у Камйонці та багато „реґіональних" фестивалів.

Криза, якою в сучасності проходить культурне життя русинів-українців Чехо-Сло ваччини, найбільша у його післявоєнній історії. Її вирішення навряд чи можна очікувати „зверху" — від уряду Словаччини, який напевно буде спиратися на результати недавнього перепису населення (покищо невідомі) і згідно з ними, мабуть, зменшить і дотеперіш ні фонди, виділювані на розвиток культури русинів-українців.

Єдиним порятунком може бути активізація широких мас населення, яке повинно усвідомити собі, що без своєї преси та рідної мови у школах, воно довго не зможе проіснувати. Руси ни-українці мусять більше ніж досі фінансово підтримувати і свої школи, і своє друковане слово, і свої культурні установи, — як це роблять українці в інших країнах світу, головним чином у ЗСА та Канаді.

СТИПЕНДІЇ З ФОНДУ КУЛЬТУРИ

Хмельницький. — Як повідомляє газета „Радянська Україна", особливо обдаровані учні Кам'янець-Подільського і Хмельницького музичних училищ відтепер одержуватимуть стипендії обласного відділення Українського Фонду Культури. Повідомлення про це зроблено на конкурсі юних музик, що проходив у Хмельницькій філгармонії.

Сузір'я нових талантів спалахнуло на тому конкурсі. І не тільки жюрі, а й всі присутні в залі брали участь у визначенні найкращих. Добре слово мовилося й про вихователів-наставників молодої творчої зміни.

Вирішено, що надалі стипендії Фонду Культури вста новлятимуться учням музичних училищ за поданням педагогічних рад цих навчальних закладів.

ПРО ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДУ

(ФКУ-Кембрідж). — Публікації Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) — це постійно зростаючий капітал живої української науки. Вони здобувають розголос в американських та закордонних наукових журналах й причинюються до дальшого розвитку україністики. Переконливим доказом цього є рецензії та дискусії у наукових журналах Заходу про видання Українського Гарварду.

Про книжку проф. Патриші Герлігі „Одеса: Історія, 1794-1914", яка, між іншим. готується вже до другого видання, відомий професор російської історії Каліфорнійського університету в Берклі д-р Микола В. Рязановський в „Журналі Модерної Історії" (том 62, 1990 сторінки 209-210) пише, що „...видавництву Гарвардського Університету та Українському Науковому Інститутові Гарварду належиться признання за виготовлення цього видання". У Німеччині також була поміщена рецензія на цю книжку авторства д-ра Е. Турчинського (Sudostforschungen, том 48, ст. 287-88). Критик звернув увагу на багатий зміст книжки і запропонував доповнення до деяких джерел. Він пише, що книжка вміщує „...солідно опрацьовані і хронологічно представлені численні матеріяли... статистичні дані... вдало підібрані цитати з описів подорожів німецьких, англійських і французьких відвідувачів міста, взятих переважно з російських, українських, французьких і італійських архівів... вичерпний показник джерел... і обширний виказ місцевостей, осіб та предметів, що підвищує вартість того примірного твору". The „Book Reader" (липень-серпень, 1990), популярний часопис, що виходить високим тиражем, вмістив опис книжки проф. Герлігі в збірці рекомендованих до читання під час літа книжок. Монографія проф. Герлігі вийшла в серії видань Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) завдяки щедрій пожертві бл. п. Миколи Громницького.

У журналі „Virginia Quarterly Review" (том 64, 1990 ст. 116). в якому описано інше видання УНІГУ, книжку д-ра Зенона Когута „Російський централізм і автономія України: Включення гетьманщини в імперію", — написано, що, „наша увага зосереджується на Вірменії та Естонії... де в ґорбачовському СССР виринає націоналізм, хоч ми переочуємо найчисельнішу і потенційну найбільш вибухову меншість, українців. Будучи в неволі Росії, українці ніколи не мирились з російським пануванням, що є темою докладно дослідженої монографії проф. Когута. Це є одне з найліпших сучасних досліджень української історії". Книжка д-ра Когута вийшла в серії видань УНІГУ в 1988 році завдяки щедрості 17-го Відділу Союзу Українок Америки в Маямі, який приділив стипендію з фонду св. п. Еви Сташків для підготови книжки до друку.

Польський журнал „Archeion" (том 86, ст. 166-170) вмістив рецензію д-ра Седека з Варшави на видання співробітниці УНІГУ д-р Патриші Кеннеді Ґримстед „Литовська Метрика в Москві та Варшаві". Оцінка рецензента прихильна. Д-р Ґримстед є також автором великої книжки про архіви й рукописні матеріяли в Україні, (вид. Пристонського університету, 1,107 ст.). Опис та похвали цієї книжки між іншими були поміщені в багатьох жидівських газетах в Америці, наприклад „The Jewish Ledger" (Rochester, N.Y.), Jewish Community News" (San Jose, Ca), „The Jewish Chrinicle of Pittsburgh", „Exponent (Philadelphia, Pa), „The Ammerican Israelite" (Cincinnatti, Oh) та інших, де вміщено статтю постійної кореспондентки М. Вінер. Вона описує спроби відшукати місце походження своєї родини на Україні і твердить, що книжка д-р Ґримстед відкрила для неї цілком нові можливості для використання сучасних совєтських джерел.

Перша рецензія на одне із видань „Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства", яка є частиною більшого Гарвардського Проєкту для відзначення Тисячоліття Хрищення України, точніше — на четвертий том серії текстів, появилась у журналі „The Russian Review" (том 48. st. 413-414). Автором рецензії є проф. П. Роланд з Альбертійського університету в Канаді. Рецензований том, обсягом 429 сторінок, має назву „Твори Києво-Печерського монастиря 17-го ст.". Його **упорядкувала співробітниця УНІГУ д-р Павліна Левін і він вийшов завдяки щедрій пожертві визначного мецената Михайла Вербяного з Ню Джерзі.**

Рецензент хвалить працю д-р Левін і стверджує, що „Гарвардська Бібліотека Давнього Українського Письменства" представляє поважне зусилля зі сторони УНІГУ та видавництва Гарвардського Університету і що завершений проєкт стане основним вкладом у загальну славістику, особливо у східньослов'янське середньовіччя, прикладом чого є рецензований том. Видані в томі тексти — рідкісні, їх тяжко здобути: вони є цінними джерелами для істориків літератури, культури, церкви і мистецтва, а також і для теологів та лінґвістів".

Рецензент пише, що Києво-Печерський монастир відіграв важливу ролю в XVII ст. у формуванні української історичної свідомости шляхом друкування книжок, в яких сучасне монастиря часто було пов'язане з минулим, з життям київських святих і з подіями княжої доби. У згаданому томі „Гарвардської Бібліотеки" поміщено „Патерикон" з 1635 року Сильвестра Косова, в якому майбутній київський митрополит опрацював польською мовою давні тексти княжої доби. Там також надруковано твір „Тературґема" Афанасія Кальнофойського з 1638 року, що є збіркою відомостей про Києво-Печерський монастир, включно з описами пов'язаних з цим монастирем чуд. У тому включено довідку Йоганнеса Гербініюса „Religiosae Kiovensis Cryptae" з 1675 року; це опис монастиря латинською мовою, складений на підставі відомостей архимандрита Іннокентія Ґізеля.

Вступ д-р Левін, — пише рецензент, — інформативний тим, що насвітлює контекст появи цих творів, використовуючи і найновішу наукову літературу на цю тему. Український Науковий Інститут зібрав і представив у досконалій формі культурну трансформацію XVII століття, добу, яка стала свідком розвитку модерної української культури". Як відомо, у виданнях „Гарвардської Бібліотеки Давнього Письменства" передбачено появу корпусу всіх основних давніх пам'яток писемности нашого народу. Корпус поділений на три серії: серія текстів (факсиміле ораґіналів) і серії перекладів: англійською та українською мовами. Починаючи з 1987 року, вже вийшло дев'ять томів корпусу. **Це вперше в нашій історії розпочато таку працю, яка творитиме своєрідну метрику української нації.**

У творчості мистця — історія народу

Джерзі Ситі (Г. Колесса). — До редакції „Свободи" завітав скульптор Зенон Голубець з Ґлен Спей, Н. Й., щоб розповісти про свою творчу діяльність останніх років та повідомити про те, що в Ню Йорку в галерії Об'єднання Мистців Українців в Америці в неділю, 5-го травня о год. 1-ій по полудні в Домі Українського Визвольного Фронту відкриється індивідуальна виставка його творів, яка продовжиться до 13-го травня. На ній будуть представлені біля шістдесяти праць мистця, створених за останні кілька років. Для прикладу автор привіз із собою до редакції кілька творів з тих, які будуть виставлені в експозиції. Твори ці оригінальні і цікаві, тож слід сподіватися, що виставка викличе зацікавлення у глядачів.

Маестро З. Голубець з „Чорнобильською Мадонною" в редакції „Свободи".

Як відомо, З. Голубець за своє творче життя мав вже багато успішних виставок. Ось що він розповідає про це:

— Виставляти свої твори я почав з 1958 року. Спочатку це була участь в групових виставках, потім почалися індивідуальні. Вони відбувалися кілька разів в Ню Йорку, Вашінґтоні, Чикаґо, Дітройті, Ґантері та Ґлен Спей, Н. Й., Норт Порті, Фла, а також в Канаді — в Торонто та Оттаві.

— Оглядаючи Ваші твори, можна спостерегти, що Ви працюєте особливою тільки Вам притаманною технікою. В чому вона полягає?

— Складовою частиною моїх композицій є лінії. Я різьблю конструктивно. Це означає, що маючи конкретний задум, я вибираю різнородні слої дерева, оформляю окремі частини і складаю з них композицію. Велику ролю при цьому відіграють співставлення світло тіней. Лінеарність в моїх композиціях є пливкою при одночасній змінній рельєфності.

— Якого матеріялу Ви вживаєте для виготовлення творів?

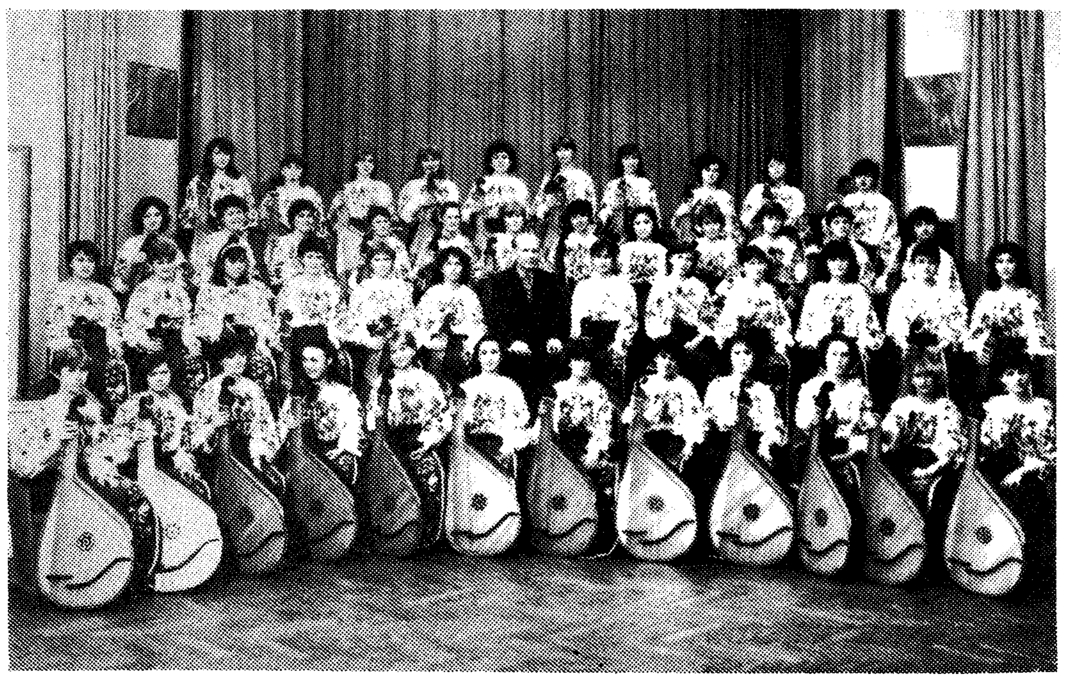
— В основному я працюю з такими матеріялами, як дерево, метал, термоплястика та бетон. Нерідко в одному творі поєдную кілька різних матеріялів. Та найчастіше використовую різні породи дерева, такі як черешня, горіх, тополя, в'яз, кедр та інші.

— Що Ви могли б сказати про свою творчість останніх років?

— Події, які відбувалися за останні роки в Україні, знайшли пряме відображення в тематиці моїх творів. Я усім серцем і душею поєднаний з батьківщиною, переживаю біль Чорнобильської катастрофи і солідаризуюся з моїм народом у змаганні за незалежну українську державу. Для прикладу можу назвати два барельєфи, які я приніс показати в редакції. Це — композиції „Чорнобильська Мадонна" та „Львів'янка". Що стосується першого з них, то у з'яві Богоматері над палаючим Києвом відтворюється розпач Матері-України над долею своїх дітей. В другому творі в образі львів'янки, яка оберігає кволе полум'я свічки від вітрів, відображені стремління українського народу захистити свої національні ідеали від жорстоких поневолювачів. Крім того, в моїх композиціях представлені релігійний, фолкльорний, ліриконобутовий жанри, як рівнож жанр абстрактних композицій.

На закінчення маестро Голубець подарував свій барельєф „Чорнобильська Мадонна" редакції „Свободи" і сказав при цьому: — „Нам необхідно зберегти в пам'яті людей страшну трагедію, яка постигла наш народ — чорнобильську катастрофу. Подію, яка і до сьогодні не знаходить відповідного зрозуміння серед потуг світу. Тому цю тему я особливо підкреслюю в своїй творчості. Дарую цей барельєф „Свободі" як символ солідарности нас усіх в спільному стремлінні якнайповніше висвітлювати цю проблему, наголошувати на необхідності допомоги потерпілим та боротьби за недопустимість повторення катастрофи".

Кримські бандуристи

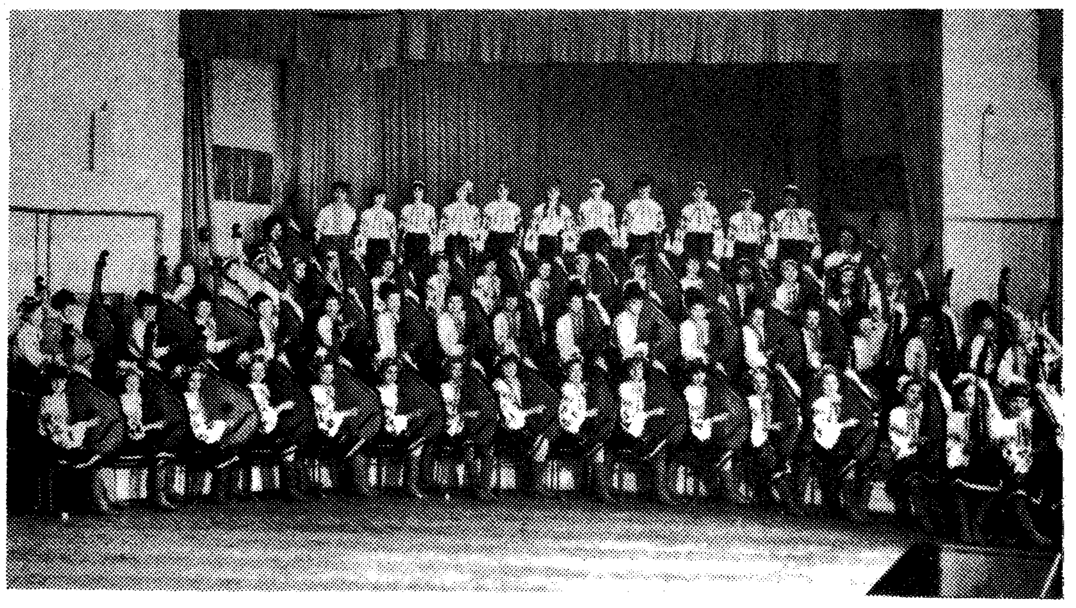
Кримська народна самодіяльна капеля бандуристок ім. Степана Руданського Ялтинського педагогічного училища. Мистецький керівник О. Нирка.

Народні співці віками складали міцні підвалини кобзарських традицій. Їх високе мистецтво передавалося з покоління в покоління і, сповнене краси і сили, дійшло до нас.

Перечитуючи історію кобзарства України, можемо ствердити, що кобзарі завжди були улюбленцями народу, милими його серцю, люди знали їх і глибоко шанували.

Високу оцінку дав кобзарям Т. Шевченко. У своїх творах „Думи мої", „Перебандя", „Катерина", „Тарасова ніч", „Гайдамаки" і ін., поет створив образ кобзаря. Він цінив кобзарів за те, що вони через віки пронесли українські думи, співали славу захисникам рідної землі.

Та не тільки Т. Шевченко, але й інші видатні українські письменники, як І. Франко, Леся Українка, М. Коцюбинський, М. Старицький, І. Нечуй-Левицький, Є. Гребінка, Ю. Федькович та інші оспівували кобзарів.

Дитяча капеля бандуристів „Проліски" з Ялти. Мистецький керівник О. Нирка.

Неукраїнські письменники і знавці музики також часто писали про наших кобзарів: О. Пушкін, польський поет XVII ст. М. Коберницький, а найбільше француз Алфред Рамбо, який навіть був учасником III археологічного з'їзду в Києві в 1874 році.

Сьогодні на Україні є ряд капель бандуристів, про яких ми знаємо і з ними маємо тісний зв'язок. Але найперше згадаймо про бандуристів Криму.

У самому Криму, в Ялті, вже від 1964 року існує велика капеля бандуристок імени Степана Руданського під керівництвом визначного музикознавця і педагога Олексія Нирка. Він — організатор капелі, художний керівник, бандурист-педагог.

Капеля в 1989 році урочисто відсвяткувала 25-ліття свого існування. Саме тоді перебували на відпочинку туристи з Канади і мали нагоду почути винятково прекрасні молоді голоси капелянок і перевезти нам матеріяли їх діяльности.

В основу їх репертуару покладено українські народні пісні, а також хорову клясику, що свідчить про високу підготову бандуристок та естетичний смак художнього керівника Олексія Нирки.

Капеля бандуристок виїжджала в турне поза межі України. Вона виступала на фолкльорних фестивалях у Франції і привезла звідти золоті медалі.

Одним з найбільш визначних був виступ капелі бандуристок у 1983 році в Києві перед делеґатами 9-го Міжнародного з'їзду славістів. Капеля за час свого існування була відзначена більш як сотнею дипломів, грамот і була нагороджена п'ятьма золотими медалями. За два десятиліття маестро Олексій Нирка виховав 600 юних бандуристок. Його праця є цінна головно тим, що він подбав про переємників кобзарського мистецтва. Він окремо зорганізував дитячу капелю „Кримські проліски", які також чарували туристів Канади.

Багато його учениць успішно продовжують передавати знання, яке дістали від нього, у будинку Культури в Сімферополі, у станиці Новомінській на Кубані, в дитячому садку на Камчатці, в селі Поряках. Там діти під акомпаньямент бандури співають українські пісні, а при тому засвоюють українську мову. Одна з його передових учениць Катерина Петрусева керує ансамблем бандуристів в одеському педагогічному училищі.

Невмирущий український інструмент бандура живе і розвивається сьогодні по цілій Україні, у країнах Південної Америки та по всіх закутках, де доля закинула українців, та будить у серцях слухачів патріотичні почуття любови до Батьківщини.

Микола Чорний

Українська експедиція на Пряшівщині

На початку квітня на Пряшівщині побувала чотиричленна експедиція народознавців з Києва, яка протягом двох тижнів досліджувала сучасне життя русинів-українців та пам'ятки їхньої культури. До її складу входили: головний редактор журналу „Пам'ятки України" Анатолій Сєриков, член редакції газети „Старожитності" Ольга Кобець та фоторепортери й кінооператори Володимир Жидченко й Сергій Марченко.

Їм товаришила Наталія Зубенко із Мюнхену, донька письменника Михайла Шмайди із Пряшівщини.

Члени київської експедиції познайомились з багатими фондами Свидницького Музею Української Культури, відвідали пряшівську українську студію радіомовлення та мали бесіду з пряшівською українською громадою. Побували вони і в рідному селі Олександра Духновича Тополі, Красному Броді, Меджилабірцях та відвідали кілька інших сіл, в яких вели розмови з населенням на різні теми, поширюючи серед них українські книжки, газети та журнали, демонстрували кінофільми про Україну тощо. В селі Ладомирова Свидницької округи вони на Великдень задокументували обряд свячення паски в колишньому православному монастирі. Побували теж в області Верхньої Цирохи на Снинщині, в якій недавно знесено з лиця землі шість українських сіл у зв'язку з побудовою резервуару води для східньословацьких міст. Свою експедицію вони закінчили на західній Пряшівщині, в області Спиша.

Результати експедиції буде опубліковано в окремому номері „Пам'яток України" та подано у відеофільмі, а може й серії відеофільмів.

Це один з небагатьох випадків, коли спеціялісти з України захотіли пізнати життя і культуру найзахіднішої етнічної групи українського народу не за пресою чи науковою літературою, а на підставі безпосереднього спілкування з населенням.

М. Мушинка

В 60-ту річницю смерти моєї сестри

св. п. Ярослави Кліш

жертвую
600 дол. на ПЛАСТ в УКРАЇНІ
і 400 дол. ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ.

Неоніля КЛІШ

Українське Спортове Товариство „Тризуб" у Філядельфії, Па.

повідомляє членство і громаду, що 18-го квітня 1991 р. відійшла у вічність

бл. п.

МАРІЯ КІЧУГА

з дому ГОРОДИСЬКА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 22-го квітня 1991 р. з церкви Благовіщення, а опісля на кладовище св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Залишила у смутку:

дочок —
ЯРОСЛАВУ з чоловіком ГЕНРІ
ІРКУ з чоловіком ПЕТРОМ
ХРИСТЮ
і шестеро внуків

Родині покійної складаємо щирі співчуття.

Управа і членство УСТ „Тризуб"

Ретроспективна виставка творів М. Мороза у Філядельфії

У п'ятницю, 3-го травня, о 8 год. вечора, вперше у Філядельфії відкриється ретроспективна виставка творів Михайла Мороза. Виставка відкриється у приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру. Організатори її — 67-ий Відділ СУА та Український Музей у Ню Йорку — вирішили повторити минулорічну виставку, що експонувалася в музеї і на якій було представлено 50-річну творчість мистця від ранніх творів львівського періоду до сучасних. Куди б не завела імігрантська доля М. Мороза, Україна завжди жила у ньому, — і перший вчитель Олекса Новаківський, і основи його школи, і рідне Поділля та Карпати, і рідне слово та пісня і Шевченкові слова.

Надія на Україну живе у кожного мистця (бож він українець, і творець національного мистецтва), незважаючи на те, які світові течії та напрямки йому властиві, бо інтуїтивна підсвідомість мистця, яка знаходить завжди відображення чи в пейзажі, чи в композиції, чи в портреті виявить потаємні струни людської душі.

Михайло Мороз, Автопортрет (полотно, олія).

Починав мистець свою творчу долю на Україні, у школі Олекси Новаківського та був одним з кращих його учнів, мав вроджене чуття гармонії кольору, мелодії лінії. Ці риси, з якими потрібно вродитися в мистецтві, школа лише відшліфовує, додає... Бажання творити започатковане у мистця. Це його імпульс, це його життя, без цього він не може.

Продовжував мистецьку освіту молодий і талановитий Михайло Мороз у Парижі в 1928—1930 рр. Вчився у відомій Академії Жюльєна. А ще важливим є те, що знайомився з мистецькою атмосферою тогочасного Парижу та з видатними мистцями.

— Мабуть, найбільше мене притягала творчість та малярські теорії Поля Сезана, — згадує мистець вагомі моменти у творчому становленні.

Надзвичайно влучно характеризує дальшу долю мистця Ярослав Лешко: „Одіссея мистця Мороза тісно переплітається з подіями Другої світової війни, коли ірраціональний світ змусив багатьох людей іти в мандри". І Мороз з дружиною та малим сином, як і багато інших українців, змушені були покинути Батьківщину, бо невідома доля людини на рідній землі. І чи не спіткала б його та лиха година, яка спіткала і знищили його твори в Національному Музеї у Львові та в Косові?

На виставці представлено лише кілька етюдів львівського періоду — це все, що залишилось від ранніх творів. Хоча на той час у Михайла Мороза було багато виставок у Львові та на рідній Бережанщині. А тому думає та обмірковує сьогодні мистець, чи повернути свій творчий доробок на Батьківщину. А так хочеться!...

Розглядати та аналізувати творчість, що представлена на цій виставці, можна лише від 1946 року — періоду, коли він мешкав у Німеччині. Малі за форматом, етюдного характеру, картини чарують величчю та водночас інтимністю природи, багато з властивою лише Морозові таємницею передають вічність водної стихії. В цих малих за форматом творах більше монументальности, аніж у великих. В них сконцентрований і зосереджений гимн природі, у бездоганних композиціях, підтриманих грою кольору, що випромінює з картини і передає настрій глядачеві, вона полонить, вводить нас у цей краєвид. А тому недаремно німецька, італійська критика звертає увагу на цю властивість мистця.

— Де б я не був — в Італії чи в Греції, і коли малював на пленері, завжди хтось із місцевих жителів підходив до мене, цікавився, чи не їхній я, бува, мистець, бо так характерно передаю природу їх рідних околиць. Кажу, що ні, розповідаю про Україну, свою втрачену землю і люди розуміють мене. Де б я не був, там залишав якусь картину як пам'ять на згадку про їх край та мистця з України, щоб цей зв'язок і зацікавленість Україною залишити в людях. Деякі листуються зі мною й досі, — розповідає мистець.

„Творчість Мороза, — пише Лешко, — виразно має тенденцію експресіонізму, який відроджується в цьому столітті у різних інтерпретаціях. Їй також притаманна ширша традиція мистецтва краєвиду. Експресіонізм у творчості мистця не обмежує його рамками цього стилю, а радше додає вільну експресію до його глибокого відчуття природи".

Про творчість мистця написано безліч статтей в українській та іншомовній пресі, виставки були організовані і в українському середовищі, і в ґалеріях Парижу, Риму, Ню Йорку, Торонто, Сиракюз. Зібраний та систематизований огляд його творчости зможуть тепер оглянути мешканці Філядельфії. І надзвичайно цікавим акцентом програми є музика, бо життя Михайла Мороза невід'ємно пов'язане з музикою, адже значну частину свого життя мистець присвятив пісні. Про Україну, про Львів, про мистецьке середовище юних літ нагадають йому віольні п'єси у виконанні внучки Миколи Колесси — Галини Колесси.

Відкриття виставки присвячене також і проблемам українського музейництва в Америці, а тому дохід з виставки піде на розбудову Українського Музею у Ню Йорку, щоб ми мали можливість збудувати новий будинок та могли експонувати твори українських мистців, яких доля розкидала по світу. Українські музеї потрібні не лише в Україні, — і про це говорять нам промовисто факти історії, і очевидний факт з історії творчого спадку мистця Мороза, одного з видатних українських мистців XX століття.

Стефанія Гнатенко

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Франції Ролан Дюма зустрівся з керівником Плестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом. Ця інформація була великою несподіванкою для багатьох европейських держав, членів Европейської економічної спільноти, відношення якої до ПВО від часу війни в районі Перської затоки різко похолодніло. Французька газета „Лє Монд" пише, що Арафат й далі виступає проти скликання міжнародної конференції для справ Близького Сходу з обмеженим числом учасників. Він закликав Францію підтримати ідею створення окремої палестинської держави. На пресовій конференції в Парижі Арафат обороняв право Іраку втримувати і розбудовувати свої збройні сили згідно з потребами оборони і розвитку подій в світі.

Цього ніколи не забути

Весняної пори, разом з природою, оживають надії, народжуються нові мрії і сподівання. Кожен паросток, виткнувшись з землі, тягнеться до сонця і радіє життю. Усім, усім неодмінно віриться: усе найкраще — попереду, ще попереду.

І в нашій родині, попри всі тривоги, живе це трепетне почуття. Ми леліємо його, як тендітну квітку, намагаємось уникнути найменшого поруху страху чи невіри.

А Любочка — весела. Тільки вряди-годи, вечорами, пригорнеться до мене й шепоче: „Я боюся...". Проте вона усвідомлює необхідність операції й цілком по-дорослому розуміє, що їй ще треба пережити.

Знаю, що подібним усвідомленням, а також глибоким співчуттям продиктована й опіка над нами, зокрема, над Любою, з боку наших дорогих земляків-українців. Ні на день не полишають вони нас самітніми в горі. Скільки людського тепла і приязні віддали нам подружжя Щудляки, Славія і Орест, Гетьманські, Юлія і Володимир, жінки — Чорній, Попик, Брикса, Музика, Кутак, Василишин, Дика та інші, подружжя Смолинські, Майкути з нашої української католицької церкви Христа Царя, подружжя Діяки — Лариса та Володимир, пані Ранюк, пан Стан з української православної автокефальної церкви святого Андрія в Бостоні. Цього ніколи не забути.

Окремо хочу сказати про групу молодих людей з Дітройту — Христину Коваленко, Надію Пахолюк, Андрія Смика, Наталю Притулу, Івана Китастого та Андрія Шрубовича, яких бачите на фотографії. Вони надіслали Любі листа: „Пише до тебе молодь з Дітройту, згуртована в організації ОДУМ — Об'єднання Демократичної Української Молоді. Ми дізналися про тебе з газети і надумалися під час Різдвяних свят піти з колядою і назбирати пару долярів, щоб допомогти тобі і твоїй родині в цей критичний час. Хай Бог тримає тебе і твоїх батьків під своєю опікою. Ми згадуємо всіх вас у наших молитвах. Запрошуємо тебе з батьками до нас у гості. Приїжджайте!"

Ми щиро вдячні молодим одумівцям за запрошення, цілком можливо, що колись побачимось, а також за ті старання яких вони доклали при коляді. Нехай Господь воздасть вам за труди здоров'ям, успіхами в навчанні і праці! Особливо приємно, що молоді люди з Дітройту добре володіють українською мовою.

Мені особисто належить попросити вибачення у пана Ґулича із Сарасоти (Фльорида) за те, що неправильно назвала його прізвище в попердньому дописі („Свобода" з 12-го березня), трактуючи „ґ" як „г", як це досі було прийнято в сучасній українській мові в Україні. Пан Ґулич виявився людиною зацікавленою до нашої долі, вже втретє ми одержуємо пачки цитрусових плодів з його саду, а листи від нього сповнені бадьорости й молодечого запалу. Він уболіває за долю України, бачить її вільною і незалежною. „... Дуже тяжко жити на чужині, бо тіло є тут, а серце і душа на Україні. Я буду робити що тільки можливе, щоб допомогти здобути волю Україні".

І подружжя Ґуличі, Іван і Лора, справді роблять багато. Досить сказати, що в лютому до Злученого Українського Американського Допомогового Комітету вони направили 6,500 дол. для українських допомогових і культурних установ та поодиноких братів і сестер українців у потребі, з них 4,000 — на допомогу дітям Чорнобиля. Ні одна потреба не залишається поза увагою цих свідомих жертвенних українців.

Для нас кожен лист пана Ґулича — це підтримка у найвищому розумінні. Як приємно прочитати: „Дорогенька українська дитино Любо, з нагоди свята Воскресення Христового бажаємо тобі щастя, здоров'я та всього найкращого у твоїм житті... Як можеш, напиши пару слів до нас. Цікаво нам, чи ти маєш братчиків чи сестричку? Остаємо з любов'ю до тебе..."

І Люба ділиться з подружжям Ґуличів, що має в дорогій Україні ще двох рідних сестер і двох бабусь, які постійно думають про неї і журяться нашою долею. Бабуся Параска Дмитришин, яка живе в селі Крушельниця Львівської области, пише: „Любочко, внучечко моя, ластівочко маленька, молюся, щоб Господь допоміг і дав тобі здоров'ячко, щоб ти ще могла хоч за пару років приїхати на свою Україну, у своє гніздечко..."

До святого Великодня надіслали пакуночок з лялькою Барбі молода родина Тереня і Ярема Ракочі з діточками Олесею та маленькою Христинкою з Ню Джерзі.

Щоб перший Великдень поза рідним домом був для нас радісним, дбала вся наша церковна громада. Отець Олександер Кенез одягнув Любі хрестик. Марія Василишин купила повний святковий одяг і наша доня вмить перетворилася в казкову дівчинку, що немов зійшла з святкової картки. Нам залишилось тільки дивуватися, коли подружжя Станчаки вручили Любі ще один пакет з святковим одягом. З пасками і пасочками прийшли пані Музика, Кутак, П'ясецька, Діяк. А Великодній День ми провели в нашої дорогої Лесі Станчак, яка опікується Любою в лікуванні.

З весняною порою приходить очікування щастя. Ми теж його з трепетом очікуємо. При вашій підтримці, дорогі земляки, при вашій щирій молитві за здоров'я нашої Люби.

Любов Часто

Колядники з Дітройту (зліва): Христя, Надя і Андрій Смики, Наталя, Іван і Андрій Шрубовичі.

Люба Часто

Наради ґолів відділів УЛТПА

В Чикаґо у днях 16-го і 17-го березня відбулися наради ґолів і делеґатів відділів Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Організатором тієї зустрічі була д-р Лідія Марія Клодницька-Процик, голова Головної управи УЛТПА. Присутніх делеґатів було 34 — були вони з Торонто, Вінніпеґу, Едмонтону, Монтреалю, Баффало, із стейтів Іллиной, Мишиґен, Огайо, Ню Джерзі та Ню Йорку.

Протягом двох днів об'єктом конференції були такі справи: статут, фінансові справи, зміна адресаря, видавничий фонд „Лікарського Вісника", членські вкладки, видання книги 40-ліття товариства, чорнобильська проблематика та інше. Вив'язалася довша дискусія над виміною українських лікарів із закордону, особливо з ЗСА. З дискусії довідалися присутні, що українські молоді лікарі в американських шпиталях нав'язують контакти з шпитальною адміністрацією та керівниками шпитальних відділів. Дискутанти вдруге і втретє звертали розмову на важну справу допомоги Україні, при чому на подібних з'їздах координується активність відділів, а УЛТПА зокрема. Ці актуальні дані присутні вислухали у звітах кожного делеґата. Не входячи в подробиці, загально належить сказати, що до активної помочі на медичному полі для України включилося УЛТПА в Чикаґо, Дітройті, Торонто, Сан Дієґо, Баффало і Ню Йорку.

Управа висилає „Лікарський Вісник" за кордон, а особливо в більшій кількості в Україну до медичних інституцій Києва та Львова. Д-р Павло Джуль накреслив проблеми зв'язані з добором наукових статтей та мовної чистоти журналу. Дописи з України до „Лікарського Вісника" свідчать про живі контакти з українськими науковцями на полі медицини. З великими надіями в серці на дальшу допомогу нашому народові в сучасній кризі учасники з'їзду закінчили свої наради.

Віддавши салют основникові УЛТПА св. п. д-рові Романові Осінчукові, д-р Л. М. Клодницька-Процик відкрила з'їзд делеґатів. Вона вив'язалася добре з перепровадження дискусійних сесій. Диспозицийно делеґати охопили широкий діяпазон духовної та матеріяльної сторінок праці УЛТПА. Присутні бачили, що сеньйорам, які були в далекій меншості, молодим та ще молодшим їх послідовникам, лежить на серці майбутнє нашого народу. Кожний уважав і сердечно цього бажав, щоб УЛТПА шукало контактів з українською спільнотою, втішалося професійною повагою, авторитетом і респектом. Цих атрибутів не купується на ринковій біржі, а здобувається чесною і сумлінною працею кожного з нас. Цей з'їзд представників 17-ти відділів у Чикаґо вийшов вдалим і добрим прикладом до наслідування в майбутньому. Присутні розійшлися з кріпким імперативом: духова і матеріяльна поміч Україні.

Д-р Пилип Демус

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 18-го ТРАВНЯ 1991 р.

Гартфорд, Конн. Річні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 277-го Відд., о год. 4-ій по пол. в залі УНДому при 961 Ведерсфілд авеню в Гартфорді, Конн. На порядку: звіти та вибір нової управи. Проситься всіх членів взяти участь у зборах. — В. Василенко, пред., О. Гладун, секр.